

# *Edukacja jutra*

## *Drogowskazy*

### *– Aksjologia – Osobowość*

## Spis treści

Jadwiga Uchyla-Zroski	
Życie uczonego w poszukiwaniu i realizacji wartości .....	21
1. Refleksje nad problematyką części pierwszej .....	24
2. Wartości – ich cechy, znaczenie w edukacji i rozwoju osobowości .....	28
3. Uniwersytet – jego tradycje i misja .....	30
4. Relacja mistrz – student w świetle wychowania osobowego .....	32
5. Jaki będzie uniwersytet przyszłości? .....	35
6. Zakończenie .....	35

<b>Wstęp</b> .....	37
--------------------	----

### **Część pierwsza: Każdy z nas jest Odysem...**

Rozdział I. Ojczyzna .....	49
1. Suma własnych wspomnień, oczekiwań, planów i nadziei .....	51
2. Jedna, niepodzielna Ojczyzna .....	53
3. Ojczyzna wśród innych wartości .....	55

Rozdział II. Patriotyzm .....	60
1. W sensie miłości do swego narodu .....	61
2. Czym jest dziś dla nas patriotyzm? .....	61
3. Zastępowanie eposu narodowego .....	64
4. To, co noszę w sercu i umyśle .....	66
Rozdział III. Znad Ikwy i Wilii do Poznania .....	68
1. „Jeżeli kiedy w tej mojej krainie...” .....	68
2. „Tam, gdzie Ikwy srebrne fale płyną...” .....	72
3. Góry domowe .....	77
4. Leśniczówka .....	81
5. Zdradziecki atak Sowietów na Polskę i związane z nim następstwa .....	92
6. Kraków i Ostrowiec Świętokrzyski .....	100
7. W nadwiślańskim grodzie księcia Sambora II .....	106
8. Moi nauczyciele .....	112
9. W kolebce naszej Ojczyzny .....	118
10. W Wielkopolsce o wieszczu narodowym z Krzemieńca .....	120
11. W służbie małych Ojczyzn .....	124
Rozdział IV. Pojednanie .....	126
1. Poszukiwanie prawdy .....	127
2. Pamięć .....	130

## **Część druga: W stronę aksjologii pedagogicznej i edukacji**

Rozdział V. Kryzys wartości czy ich przeżywania? .....	137
1. Istota i funkcje wartości .....	139
2. Rodzaje wartości .....	143
3. Wartości ponadczasowe (ogólnoludzkie) i poznawcze .....	148
4. Relacje między wartościami .....	153
5. Rola wartości w edukacji .....	155
6. Czy mamy do czynienia z kryzysem wartości? .....	157

---

Rozdział VI. Potrzeby edukacji. Oczekiwania a rzeczywistość .....	160
1. Rzeczywistość .....	162
2. Oczekiwania .....	168
Rozdział VII. Ku szkole i nauczycielowi jutra .....	174
1. Krytyka szkoły .....	175
2. Poszukiwanie dobrej szkoły i jej cech .....	178
3. Oczekiwania społeczne wobec dobrej szkoły .....	181
4. O szkole jutra zadecyduje nauczyciel .....	186
5. Tocząca się reforma szkoły .....	188
Rozdział VIII. Transformacja uniwersytetu .....	190
1. Dylematy związane z uniwersytetem .....	192
2. Wyzwania <i>społeczeństwa wiedzy</i> wobec nauczycieli akademickich i studentów .....	195
3. Przemiany uniwersytetu .....	198
4. Ranga nauki i kształcenia akademickiego .....	203
5. Parametryzacja .....	205
6. Współpraca uniwersytetu z jego otoczeniem społeczno-gospodarczym .....	207
7. Czy nie grozi nam w ciągłym reformowaniu szkolnictwa wyższego <i>efekt         odwrócenia?</i> .....	209
Rozdział IX. Potrzeba ustawiczności, innowacji i kreatywności w kształceniu uniwersyteckim .....	213
1. Konieczność zwiększenia jakości uniwersyteckiej dydaktyki .....	214
2. Nowa rola edukacji we współczesnym uniwersytecie .....	214
3. Kształcenie ustawiczne .....	216
4. Innowacyjność .....	218
5. Kreatywność .....	219
Zakończenie .....	221
Bibliografia .....	230
Danuta Hyżak, Robert Sarnecki Publikacje prof. zw. dr. hab. Kazimierza Denka w latach 1957-2014 .....	253

**Varia**

Bogdan Szulc Biogram autora książki .....	315
Ewa Czaja Doktoraty, których promotorem był prof. zw. dr hab. Kazimierz Denek .....	325
Bogdan Urbanek Udział prof. zw. dr. hab. Kazimierz Denka w Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN, komitetach, kolegiach i zespołach rad redakcyjnych .....	327
Bogdan Urbanek O profesorze zw. dr. hab. Kazimierzu Denku pisali .....	329

# *Education of tomorrow*

## *Signposts – axiology – personality*

### Contents

Jadwiga Uchyla-Zroski	
The life of a scholar in search and realization of value .....	21
1. Reflections on the issues of the first part .....	24
2. Values and their characteristics, their importance in education and personality development .....	28
3. University, its tradition and mission .....	30
4. Master – Student relationship in the light of personal education .....	32
5. What will the future university be like? .....	35
6. Conclusion .....	35

<b>Introduction .....</b>	<b>37</b>
---------------------------	-----------

### **Part One: Each of us is Ulysses...**

Chapter I. Fatherland .....	49
1. The sum of our memories, expectations, plans and hopes .....	51
2. One, indivisible Fatherland .....	53
3. Fatherland and another values .....	55

Chapter II. Patriotism .....	60
1. In the sense of love for your own people .....	61
2. What is patriotism for us today? .....	61
3. Replacing the national epic narrative .....	64
4. This, what my heart and mind bears .....	66
Chapter III. From Ikwa and Willa to Poznań .....	68
1. <i>"If ever in my very land..."</i> .....	68
2. <i>"Where Ikwa's silver waves are flowing..."</i> .....	72
3. Mountain home .....	77
4. The foresters house .....	81
5. Treacherous Soviet attack on Poland and related consequences .....	92
6. Kraków and OstrowiecŚwiętokrzyski .....	100
7. In the Vistula Gord of prince Sambor II .....	106
8. My teachers .....	112
9. In the cradle of our Fatherland .....	118
10. In Wielkopolska, about the national bard from Krzemieniec .....	120
11. Serving small Fatherlands .....	124
Chapter IV. Reconciliation .....	126
1. The search for truth .....	127
2. Memory .....	130

## **Part Two: Towards axiology of teaching and education**

Chapter V. Crisis of values and their survival? .....	137
1. The nature and functions of values .....	139
2. Types of values .....	143
3. Timeless (general humanist) and cognitive values .....	148
4. The relationship between values .....	153
5. The role of values in education .....	155
6. Are we dealing with a crisis of values? .....	157

---

Chapter VI. Education. Expectations and reality .....	160
1. Reality .....	162
2. Expectations .....	168
Chapter VII. Towards the school and the teacher of tomorrow .....	174
1. Criticism of school .....	175
2. Searching for a good school and its characteristics .....	178
3. What public expects from a good school .....	181
4. About the school of tomorrow the teachers will decide .....	186
5. The ongoing reform of school .....	188
Chapter VIII. The transformation of the university .....	190
1. Dilemmas associated with the university .....	192
2. The challenges of the <i>knowledge society</i> towards teachers and students .....	195
3. The transitions of the university .....	198
4. Rank of science and academic education .....	203
5. Parameterization .....	205
6. The cooperation of the university with its socio-economic environment .....	207
7. Are we not threatened in constant reforming of higher education with the <i>reversal effect</i> ? .....	209
Chapter IX. The need for lifelong, innovation and creativity in university education .....	213
1. The need to increase the quality of university teaching .....	214
2. The new role of education in the modern university .....	214
3. Lifelong learning .....	216
4. Innovation .....	218
5. Creativity .....	219
Conclusion .....	221
Bibliography .....	230
Danuta Hyżak, Robert Sarnecki Publications of prof. dr hab. Kazimierz Denek in the years 1957-2014 .....	253

**Varia**

Bogdan Szulc Biography .....	315
Ewa Czaja Doctorates supervised by prof. dr hab. Kazimierz Denek .....	325
Bogdan Urbanek Participation of prof. zw. dr hab. Kazimierz Denka in the Academy of Pedagogical Sciences Committee (PAN), committees, colleges and editorial boards .....	327
Bogdan Urbanek They wrote about prof. zw. dr hab. Kazimierz Denek .....	329



# *Bildung von morgen*

## **Wegweiser – Axiologie – Persönlichkeit**

### Inhaltsverzeichnis

Jadwiga Uchyla-Zroski	
Das Leben eines Gelehrten– Suche nach Werten und ihre Realisierung .....	21
1. Gedanken über die Probleme des ersten Teils .....	24
2. Werte und ihre Eigenschaften, Bedeutung für die Bildung und Persönlichkeitsentwicklung .....	28
3. Universität – ihre Traditionen und ihre Mission .....	30
4. Verhältnis Meister – Student im Kontext der Personenerziehung .....	32
5. Wie wird die Universität der Zukunft aussehen? .....	35
6. Schluss .....	35

<b>Einführung</b> .....	37
-------------------------	----

### **Teil 1: Jeder von uns ist Odysseus...**

Kapitel I. Heimat .....	49
1. Summe eigener Erinnerungen, Erwartungen, Pläne und Hoffnungen .....	51
2. Eine unteilbare Heimat .....	53
3. Heimat mitten in anderen Werten .....	55

Kapitel II. Patriotismus .....	60
1. Über die Liebe zum eigenen Volk .....	61
2. Was bedeutet uns heute Patriotismus? .....	61
3. Ersetzung des völkischen Epos .....	64
4. Das, was ich im Herzen und in den Gedanken trage .....	66
Kapitel III. Von Ikwa und Wilia nach Posen .....	68
1. „Wenn irgendwann in diesem meinen Land...“ .....	68
2. „Dort wo die silbernen Wellen von Ikwa schimmern...“ .....	72
3. Hausberge .....	77
4. Forsthaus .....	81
5. Tückischer Überfall von Sowjets auf Polen und seine Folgen .....	92
6. Krakau und Ostrowiec Świętokrzyski .....	100
7. In der Weichselburg des Herzogs Sambor II .....	106
8. Meine Lehrer .....	112
9. In der Wiege unserer Heimat .....	118
10. In Großpolen über den Nationaldichter von Krzemieniec .....	120
11. Im Dienst der kleinen Heimat .....	124
Kapitel IV. Aussöhnung .....	126
1. Suche nach der Wahrheit .....	127
2. Erinnerung .....	130

## **Teil 2: In Richtung der pädagogischen Axiologie und Bildung**

Kapitel V. Krise der Werte oder des Werteerlebens? .....	137
1. Wesen und Funktionen der Werte .....	139
2. Arten von Werten .....	143
3. Allgemeingültige Werte (allgemeinmenschliche) und Erkennungswerte .....	148
4. Relationen zwischen den Werten .....	153
5. Rolle der Werte in der Bildung .....	155
6. Haben wir mit einer Wertekrise zu tun? .....	157

---

Kapitel VI. Bedürfnisse der Bildung. Erwartungen und Realität .....	160
1. Realität .....	162
2. Erwartungen .....	168
Kapitel VII. Über die Schule und den Lehrer von morgen .....	174
1. Kritik der Schule .....	175
2. Suche nach der guten Schule und ihre Eigenschaften .....	178
3. Gesellschaftliche Erwartungen gegenüber einer guten Schule .....	181
4. Über die Schule von morgen entscheidet der Lehrer .....	186
5. Die laufende Schulreform .....	188
Kapitel VIII. Transformation der Universität .....	190
1. Dilemmas im Zusammenhang mit der Universität .....	192
2. Herausforderung der Wissensgesellschaft gegenüber akademischen Lehrern und Studenten .....	195
3. Wandel der Universität .....	198
4. Der Rang der Lehre und der akademischen Bildung .....	203
5. Parametrisierung .....	205
6. Zusammenarbeit der Universität mit ihrem gesellschaftlich-wirtschaftlichem Umfeld .....	207
7. Sind wir bei der stetigen Reformierung des Hochschulwesens von dem Umkehrereffekt bedroht? .....	209
Kapitel IX. Der Bedarf an Stetigkeit, Innovation und Kreativität in der akademischen Bildung .....	213
1. Notwendigkeit die Qualität der akademischen Didaktik zu erhöhen .....	214
2. Neue Rolle von Bildung auf der gegenwärtigen Universität .....	214
3. Stetige Bildung .....	216
4. Innovation .....	218
5. Kreativität .....	219
Schluss .....	221
Bibliografie .....	230
Danuta Hyżak, Robert Sarnecki Veröffentlichungen von prof. zw. dr. hab. Kazimierz Denek in den Jahren 1957-2014 .....	253

**Varia**

Bogdan Szulc Biogramm des Buchautors .....	315
Ewa Czaja Doktorarbeiten, deren Doktorvater prof. zw. dr hab. Kazimierz Denek war .....	325
Bogdan Urbanek Teilnahme von prof. zw. dr. hab. Kazimierz Denek am Komitee der Pädagogischen Wissenschaften PAN, Komitees, Kollegien und Redaktionsräten .....	327
Bogdan Urbanek Über Professor zw. dr. hab. Kazimierz Denek schrieben .....	329

# Образование будущего

## Указатели – аксиология – личность

### Содержание

Ядвига Ухыла-Зроски	
Жизнь ученого в поиске и реализации ценностей.....	21
1. Размышления над проблематикой первой части .....	24
2. Ценности и их черты, значение в образовании и развитии личности .....	28
3. Университет, его традиции и миссия .....	30
4. Взаимосвязь мастер – ученик в аспекте личного воспитания .....	32
5. Каков будет университет будущего? .....	35
6. Окончание .....	35

<b>Введение .....</b>	<b>37</b>
-----------------------	-----------

### **Часть первая: Каждый из нас – Одиссей...**

Глава I. Родина .....	49
1. Сумма собственных воспоминаний, ожиданий, планов и надежд .....	51
2. Одна, неразделимая Родина .....	53
3. Родина среди других ценностей .....	55

Глава II. Патриотизм .....	60
1. В смысле любви к своей нации .....	61
2. Чем для нас сейчас является патриотизм? .....	61
3. Замещение национального эпоса .....	64
4. То, что у меня на сердце и в уме .....	66
Глава III. С Иквы и Вилии в Позань .....	68
1. „Если когда-то в этой моей земле...” .....	68
2. „Там, где Иквы серебряные волны текут...” .....	72
3. Домашние горы .....	77
4. Лесная сторожка .....	81
5. Вероломная атака СССР на Польшу и связанные с ней последствия .....	92
6. Краков и Островец-Свентокшиски .....	100
7. В привислинском граде князя Самбора II .....	106
8. Мои учителя .....	112
9. В колыбели нашего Отечества .....	118
10. В Великопольске о национальном поэте-пророке из Кременца .....	120
11. В службе маленьких Родин .....	124
Глава IV. Примирение .....	126
1. Поиск правды .....	127
2. Память .....	130

## **Часть вторая: В сторону педагогической аксиологии и образования**

Глава V. Кризис ценностей или их переживания? .....	137
1. Суть и функции ценностей .....	139
2. Типы ценностей .....	143
3. Вневременные (общечеловеческие) и познавательные ценности .....	148
4. Соотношения между ценностями .....	153
5. Роль ценностей в образовании .....	155
6. Имеем ли мы дело с кризисом ценностей? .....	157

---

Глава VI. Потребности образования. Ожидания и действительность .....	160
1. Действительность.....	162
2. Ожидания .....	168
Глава VII. К школе и учителю будущего .....	174
1. Критика школы .....	175
2. Поиск хорошей школы и ее черты .....	178
3. Общественные ожидания по отношению к хорошей школе .....	181
4. О школе будущего решать будет учитель .....	186
5. Текущая реформа школы .....	188
Глава VIII. Трансформация университета .....	190
1. Дилеммы связанные с университетом .....	192
2. Вызовы общества знаний по отношению к академическим преподавателям и студентам .....	195
3. Преобразования университета .....	198
4. Ранг науки и академического образования .....	203
5. Параметризация .....	205
6. Сотрудничество университета с его общественно - экономическим окружением .....	207
7. Не угрожает ли нам в постоянной реформе высшего обучения возвратный эффект? .....	209
Глава IX. Необходимость непрерывности, инновации и креативности в университетском обучении .....	213
1. Необходимость увеличения качества университетской дидактики .....	214
2. Новая роль образования в современном университете .....	214
3. Непрерывное обучение .....	216
4. Инновационность .....	218
5. Креативность .....	219
Окончание .....	221
Библиография .....	230
Данута Хыжак, Роберт Сарнецки Публикации ординарного профессора хабилированного доктора Казимежа Денка в 1957-2014 гг. ....	253

**Varia**

Богдан Шульц	
Биограмма автора книги .....	315
Ева Чая	
Кандидатские диссертации, научным руководителем которых был ординарный профессор хабилитированный доктор Казимеж Денек .....	325
Богдан Урбанек	
Участие ординарного профессора хабилитированного доктора Казимежа Денка в Комитете педагогических наук ПАН, комитетах, коллегиях и коллективах редакционных советов .....	327
Богдан Урбанек	
Об ординарном профессоре хабилитированном докторе Казимеже Денке писали .....	329